

ԼՂՀԵՐ ԱՆՃԷԼՕ, ԲԱՏՈՒՍՅԻ ԲՈՒՆԱԽՈՐԸ, Հորս ա-

Թէպէտեւ քիչ մը տկարութիւն ունէր, սակայն փութացաւ խոզովութիւն ծագած տեղը երթալու քանի մը հոգիով, և տեսաւ որ ապստամբութիւնը յաղթանակ կանգնած էր: Գրեթէ 90 կալանաւոր իրենց շղթաները կտորեր էին, և անոնց կտորներով զլծած պահապանաց վերայ յարձակեր և անոնցմէ շատերը ծանրապէս վիրաւորեր էին:

«Կալանաւորաց երկու երրորդ մասէն աւելին փախաւ, և անոնցմէ միայն քանի մը հոգին դարձեալ բռնուեցաւ փաշային գործունեայ ջանքովը: Բայց ամենէն յանգուկները կտրող եղան զինուորական հետամտութիւնէն փախչել և ազատիլ: Ասոնց մէջ կըլտնուին երկու յէյթուկի զլխաւորներ, որոնք բանտարկուած էին ի պատճառս խոզովութեանց, որ տեղի ունեցան յիշեալ լէռը, երկու տարի յառաջ: Այս զլխաւորները՝ իրենց տեղը երթալով, մեծ ուրախութեամբ ընդունուեցան յէյթուկի ժողովրդէն:

«Այս երկրին կոչովութիւնը մինչոյն է, և անոր բնակիչները չեն վճարեր կառավարութեան հարկը և միայն չունին հրաժարելու անսակ մի անկախութէ, որուն մէջ միշտ անցուցած են իրենց կեանքը:

ՄԱՆԻՔԻ ՈՅԺ

Կարոցեան Արքայաժողովի քրոջ դուստրը, և Գաղղոյի հիւպատոսարանին թարգման Չէլիկեանց մեծարդոյ իսպառն աղայի կողակից համեստափայլ վառվառ տիկինը՝ ամսոյս 24ին առաւօտուն առ Աստուած փոխեցաւ ի հասակի 45 ամաց, խորին սգոյ և տրամուլեան մէջ թողնելով իւր սիրալիր ընտանիքը և իւր բազմաթիւ ազգականները:

Հանգուցեալը՝ որ աշխիւ, բարեսիրտ ու առաքիչ նախալ տիկին մըն էր, ութ ամիսէ ի վերան կողնոյ կըծառայէր վշտալի հիւանդութեամբ, որուն դարման մի չկրցաւ դառնել բժշկաց ճարտարութիւնը:

Հանգուցեալն յուղարկուածութեան տխուր հանդէսը՝ նոյն օրը երկկոյն կատարեցաւ մեծ փառաւորութեամբ և ուղեկցութեամբ խուռն բազմութեան հայազգի և օտարազգի ժողովրդեան, որոց մէջ կը տեսնուէին Գաղղոյի հիւպատոսարանին ատենադպիրը և ուրիշ զլխաւոր պաշտօնատարներ:

ԿԱՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ, 24 ՅՈՒՆԻՍ

(Գոստափառ Սուլթանին դահաւալութեան երրորդ տարեդարձին առնախմբութեան առթիւ, արտաքին գործոց պաշտօնային բարձրագոյն Լալի փաշան փառաւոր հացիկերով և պարահանդէս մի ըրաւ Պէպէթի իւր ամարանոցը, ուր ներկայ գտնուեցան տէրութեան նախարարները և զլխաւոր պաշտօնատարները, նմանապէս օտար տէրութեանց երեսփոխանները, իրենց առաջին խորհրդայ քարտուղարները և առաջին թարգմանները:

—Կայսերական հրամանագրով հետեւեալ աստիճանաբար շահաւորութիւնները եղան.

Սպարաքաղաքի զլխաւոր սեղանաւորներէն մեծարդոյ Սարլեան Պօլոս էֆէնտիին Ուլա կարգին երկրորդ աստիճանը շնորհուեցաւ հանդերձ Պէյի տիտղոսով: Թերկերեան Արիք էֆէնտի և Սրիսթաքի Օզդաֆօս էֆէնտի, սեղանաւորներն ևս Սանիէ—Սիլիսթայի կողմէն աստիճանաւ պատուեցան:

—Ամսոյս 13ին շաբաթ օրը՝ ամենապատիւ տէր Պօլոս սրբազան Պատրիարքը, ընկերութեամբ նախին Պատրիարք տէր Գէորդ և տէր Սարգիս սրբազան արքեպիսկոպոսոց, Տրիմա—պաքճէի կայսերական պալատը դնաց, ուր օգոստափառ մեծագոր Սուլթանին ներկայանալով, Կորին վեհափառութեան դահաւալութեան երրորդ տարեդարձը շնորհաւորելու պատիւը ունեցաւ և միանգամայն անոր երջանիկ կենացը համար բարեմալութիւններ ըրաւ:

—Լոյսեայէն հեռալրական գծիւ կըծանուցանեն ազգային պատրիարքարանին, թէ նոյն քաղաքին առաջնորդ գերագոյն Գրիգոր Եպիսկոպոսը՝ սղղա-

յին վարչութեան կանչելով՝ Կ. Պօլս երթալու համար ճամբայ ելած ըլլալով, ժողովրդեան մէջէն 600 տունի չափ հոռմակաւ եղեր են, և այս կրօնին մէջ հաստատուն պիտի մնան եղեր թէ որ Գրիգոր Եպիսկոպոսը ետ չգառնայ: Այս ալ լուրը ստոյգ է, յոսամբ թէ այսպիսի ցաւալի կրօնափոխութեան պատճառ մի չտալու համար, ազգային վարչութիւնը կըփութայ շուսով իւր պաշտօնին վերադարձնելու զիշեալ Գրիգոր Եպիսկոպոսը:

—Կաղապիր վեհալիս բարեխնամ Առաջնորդ գերագոյն տէր Սիլիսթայ սրբազան արքեպիսկոպոսը, որ անցեալները իզմիրէն գալով հասաւ ի մայրաքաղաք, մեծ յարգութեամբ ընդունուեցաւ ամենապատիւ սրբազան Պատրիարքէն և ազգային մեծարդոյ վարչութեանէն: Այս յիշեալ հոգեւոր հովիւը արժանի է ամենայն յարգանաց իւր խոհմ բնաւորութեամբը և իւր սահմանադրուէր գզացմամբը:

—Օգոստափառ Սուլթանը հաճեցաւ 2500 օսմանեան լիոս շնորհելու ի նպաստ Սուլթալաքիոյի աղքատ գերեզմանաց, որոնք մօտերս պատահած հեղեղէն մեծ փասնէր կրեցին:

ՔԱՆԱՔԱՆ ԵՄԻՔԵՐ

Զմիւռնիա, 27 Յունիս:

Այս շաբաթ ոտովութիւնը ձեռք ձգեց և բանտարկեց քանի մը շարավառ անձինք, որոց նպատակը խոզովութիւն մի հանել էր քաղաքիս մէջ: Թէպէտեւ այս ծայրը քիչ մը վախ պատճառեց հասարակութեանը, բայց ոտովութեան տեսչէ մեծարդոյ Եսաէն աղային հոգովութեամբը և գործունեայ ջանիքը, քաղաքիս անորորութեանը միշտ մի հիշատակ է:

—Այսօրնի գոյնաւոր մեծամասն Նէշիթ—Պէյը քանի մը քէ ի վեր իզմիր կըգտնուի:

—Սամուի իշխան Արիսթարքի—Պէյը չորեքշաբթի օրը վաթիւն հասաւ իզմիր, ուր քանի մը օր մնալով պիտի վերադառնայ ի Սամու:

—Լոտոնի մէջ մօտերս Գրամանոյ մի հաստատուեցաւ Կրամանոս Օսմանեան ընկերութիւնը (The Ottoman Financial Association) անուամբ, որուն գրասենյակը 1 միլիոն լիոս սփէրէն է: Այս ընկերութիւնը իզմիրի և Կ. Պօլսի մէջ ևս միջոց կրթական պիտի ունենայ: Իզմիրի գրասենիկին վարչութիւնը յանձնուեցաւ հետեւեալ յարգոյ պաշտօնաց, Սթիֆան Մալթազ, Սնտոն Բիթարօ և Երօկի Կոստանթինիսի, որոնք գործունեայ անձինք են: Իսկ Կ. Պօլսը գրասենիկին կառավարձք կարգեցան մեծարդոյ Արիք էֆէնտի Թերկեան, Սթիֆանի Մալթազօրօ և Միշէլ Կիմօնի:

—Խաղաղ չկատարուեցաւ մեծարդոյ մօտի Պէրիօ ասպետը՝ իւր կառավարութենէն թոյլտուութիւն ընդունած ըլլալով, անցեալ շաբաթ օրը առժամանակեայ կերպիւ ձէնովս գնաց իւր ընտանեօրը հանդերձ:

—Նազդէն կայսեր հրամանագրով, իզմիրի Գալղայ ընդհանուր հիւպատոսարանին երկրորդ թարգման մօտի Ալէքէն՝ նոյն հիւպատոսարանին ատենադպիր (չանսրիկ) կարգեցաւ փոխանակ մօտի Ա. ար Կատարիին, որ կամովին իւր պաշտօնին հրաժարեցաւ:

—Յարգոյ պարոն Գրիգոր Մալթազօյի, որ պարկեշտ և ուսումնական երիտասարդ մըն է, յանձնուեց կրկն չափաւոր վարձով մասնաւոր դատաւորութիւն ընել հայերէն քերականութեան, թուարանութեան, տոմարականութեան և անդիւրէն լեզուի:

ՎԱՐՁՈՒՏՈՒՆ

Այսօր վաղի հրապարակին մէջ եղած Խօնիա անուն պանդոկը՝ իւր կահարարութեամբ հանդերձ վարձու կը տրուի ընտանեայ բնակութեան համար, որոնք կրնան 5 ամսուան, 6 ամսուան կամ տարւան համար բռնել, իրենց կամայը համաձայն:

Ուղղով պիտի է որ տեսնուի ձորձիօ Բրիամօյին հետ, որ հաճի Ձիրօյին Յէնքիսանէն կընտրի:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՅՄՈՒՆԵՐ

Վարձու քաղաքականութիւն:

Վէրքի խանը գտնուած վաճառատունը (մաղաղա), որ Կալիֆէն անուամբ ծանուցեալ է ու կառավարութեանը կըվերաբերի, վարձու պիտի տրուի ամենէն աւելի գին տուօղին, երեք տարւան համար, սկսեալ 1280 Յունիսի 1էն մինչև 31 Մայիս 1283:

Արդէն 21,500 դուրուշ տուօղ գտնուեալով, ով որ աւելի գնով բռնելու միտք ունի, պէտք է որ տեղական կառավարութեանը իմաց տայ մինչև 31 Յունիսի 1864:

ՀՐԱՄԱՆԱԻ

Հրապարակական ամսագրով պիտի վաճառուին ծովու երկու կտոր, որ վախճանի կըվերաբերի:

Նախ ծովու կտոր մի, որ Բուքար կոչուած քաղք կըգտնուի Եւ Անտօնիին աղջկան Փորինուլա տիկնոջ գետինն մօտ է: Այս ծովու կտորը՝ որ 10 կազ լայնութիւն և 40 կազ երկայնութիւն ունի, 5000 դուրուշի պիտի տրուի, տարեկան 60 դրը իճարեով:

Երկրորդ ծովու ուրիշ կտոր մի, որ դարձեալ Բուքար կոչուած քաղք կըգտնուի Միսալին աղջկան Մարիոյին գետինն մօտ, և 10 կազ լայնութիւն ու 40 կազ երկայնութիւն ունի: Այս ծովու կտորն ալ 2400 դուրուշի պիտի տրուի տարեկան 60 դուրուշ իճարեով:

Վերջին վաճառումը պիտի ըլլայ 14 օրուան մեջ, սկսեալ ներկայ ծանուցման ամսաթիւէն: Անէլի մանրամասն տեղեկութիւններ խնդրօղները պիտի է որ դիմեն Էմբաֆին գրատունը, որ տեղական կառավարութեան պալատն է:

Իզմիր, 23 Յունիս 1864:

ՀՐԱՄԱՆԱԻ

ՎԱՃԱՆՈՒՄ

Հրապարակական աճուրդով:

Իմաց կըտրուի հասարակութեան, որ Մանիսայի Գառա Օսմանեան Սթիֆ—Պէյին երկու ագարակը (չիթիլիք) աճուրդով ծախու հանուած է:

Այս ագարակներն առաջինը՝ Միսալի շիթիլիք անուամբ ծանուցեալ է ու Մանիսայի երկու ժամ հեռու կըգտնուի: Քսան հաղար տէօնիւմ տարածութիւն ունի, որ մշակուելու երկր (թարլա) է, հանդերձ մեծ տնով մի, երկու պարտէզով՝ որ պաշտառու ծառերով լեցուն են, ջրերն լաւամիտ ընդարձակ շտեմարաններով: Ստոնցմէ ի զատ խիստ մեծ փառ ունի ընտանի տնանոց համար և երեսուն ընտանեայն քերպաղործաց համար:

Երկրորդ ագարակը՝ որ Պուռուս—Օրեն անուամբ ծանուցեալ է, վերայիշեալ ագարակին քովն է և 15000 տէօնիւմ տարածութիւն ունի, որուն մէջ մեծ տուն մի կայ, շատ բնակարաններ երկրագործաց համար, ցորենի ընդարձակ շտեմարաններ, փառներ ընտանի առնանոց համար և դէտ մի՝ որ ագարակին բոլոր տարածութեանը մէջ տեղէն կանցնի:

Այս ագարակները կրնան վաճառուիլ կամ իրենց բոլոր տարածութեանը, կամ քանի մը մասի բաժնելով զանոնք, ըստ խնդրոյ գնոյ առնուելու:

Ով որ յիշող ագարակներն մէկը, կամ անոնցմէ մէկ մասը ծախու տոնուլ կուզէ, պէտք է տեսնուի Սթիֆ—Պէյին հետ, որ իզմիր կըգտնուի այժմ: Այս կամ թիւ իւր խնդրել յայտնի իզմիրի կառավարութեանը:

Յիշեալ ագարակները ծախու առնելու մասին տեղական կառավարութեանը արդէն շատ առաջարկութիւններ եղած ըլլալով, իմաց կըտրուի հասարակութեանը, թէ որչիչ վաճառումը առաջիկայ Յունիսի 21ին պիտի ըլլայ: Վասնորոյ որ և է առաջարկութիւն, պէտք է որ յիշեալ պայմանաւոր յառաջ հաղորդուի տեղական կառավարութեանը կամ վաճառելի ագարակաց տէրջ Արիֆ—Պէյին:

ՀՐԱՄԱՆԱԻ

ԱՊԱՀԱՎՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴՂԵՄ

ՀՐԿԻԶՈՒԹԵԱՆ

THE COMMERCIAL UNION

ASSURANCE COMPANY.

19, Cornhill, London.

Այս ընկերութեան հիմնադրութիւնը ու պայմանները արձանագրեալ են Անգլիոյ բարլամենթին վերորդի կողմէ 7 Երրորդ և 8 Երրորդ կանոնադրութեան մէջ, գլուխ 110:

Յիշեալ ընկերութեան գրամագուսն է 2,500,000 լիոս սթերլին:

Անոնք որ կըփափաքին ապահովել ընդդէմ ճրկիգութեան շարժական կամ անշարժ ստացուածք, կը հրաւիրուին դիմել առաջարկեալ ԿՈՒ ՊՐՕՏԵՐՍ, որ այս ընկերութեան գործակալներն են Իզմիրի մէջ:

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՐՇԱՆՈՅՍՈՒՍՈՒՍ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ